

1. Muinasjutud ei kesta igavesti

Riisipere ... Paldiski ... Aegviidu ... – Tartu! Maiki leidis lõpuks õige perrooni. Nüüd tuli veel veidi oodata ja aega parajaks teha. Tuul puhus ta tumedad juuksed sassi. Maiki lükkas sõnakuulmatu juuksesalgu näolt kõrvale ja hingas sügavalt sisse-välja. Ta läheb Tartusse tagasi. Nüüd on kõik, nüüd on lõpp.

Kui rong aeglaselt Ülemiste suunas sõitis, vaatas Maiki linna, mis oli viimased kaks aastat ta koduks olnud. Ta ei saanudki sellega hakkama – ei suutnud Tallinnas kohaneda. Ja nüüd ei olnud enam muud teha, kui tõsta käed üles ja lahkuda.

Viimased reisijad astusid vagunisse ja robotlik naisehää teatas, et järgmine peatus on Tapa. Maiki rõõmustas, et päeval ajal oli vähe reisijaid. Ta võttis saapad jalast ning toetas varbad vastasistmele. Rong kogus kiirust ja Maiki tõmbus sügavamale jope sisse kerra. Peagi laius ta ees sügispäikeses Eestimaa. Meelde sähvatasid hetked paari aasta tagusest ajast: kui teistsuguste emotsioonidega Maiki vastassuunas oli sõitnud, kui teistmoodi siis kõik oli ...

Nad olid õnnelikud! Tõeliselt õnnelikud, nagu filmis, ei, neil oli veel parem ... Maiki pidi silmi pühkima. See oli kõige ilusam aeg! Teet puhkas kodus ja Maiki koos temaga. Nad oleksid pidanud ohumärke nägema, aga ei näinud. Sest koos olemine oli kõige tähtsam! Vanker oleks selle neilt pea-aegu võtnud. Maiki keha läbis värin. See vist ei lähegi üle ... Öösiti olid nad koos Teeduga ärganud õudusunenägudest ja teineteist lohutanud. Nüüdsest peab ta üksinda sellega toime tulema.

„EITOH! KAS SA SAAD ARU?! EITOH! Võta kohe suust välja!” röögatas Merka. Väike heledapäine poiss poetas süüdlaslikult paar kassikrõbinat suust vaibale. „Kurjam küll! Kas sa pead kogu aeg pahandust tegema? Süлита kõik välja! Robi! Ptüi! – Need on ju Rölli omad, näe, sinu omad on siin!” osutas ta kamapallidele, aga väikest Robi ei huvitanud kamapallid mitte üks raas.

„Mämmi-nämm,” arvas Robi süütult ja aina lutsutas. Merka võttis krõbinad käega poisi suust välja. Rõlli vaatas halvaksapanuga, kuidas tema väärtuslik kraam Robi suust vaibale kukkus. See majesteetlik kass ei arvanud oma toidulaua jagamisest Robiga just kuigi palju.

Merka ohkas ja vaatas kurvalt kella. Pool tunnikest veel, siis tuleb armastav vanaema oma ainsa tütrepojaga aega veetma ja Merka saab natuke puhkust. Merka ootas seda aega väga. Tal polnud küll eriti midagi teha ega kuskile minna. Mõnikord ta istus oma vanas toas peegli ees ja tegi täismeigi, et see siis pärast maha pesta ja alla poja juurde tagasi minna. Tundus täiesti ajuvaba käitumine, aga sellel üürikesel hetkel vaatas Merkale peeglis vastu tema mineviku mina – särav ja kaunis naine. Nimelt tundis Merka peale kahte aastat kodustumist, et ta polegi nagu naine enam, vaid ainult ema.

Merka ema astus rõõmsalt uksest sisse. „Kus on mu kallis musirull? Kuku? Mamma siin!”

Robi suust pääses rõõmukiljatus, kui ta, kaval nägu peas, oma mamma juurde jooksis. Merka vaatas neid, näol sõbralik muie.

„Ma sain täna varem tulema poest. Kas lähed täna kuskile välja ka? Paides ehk mõni pidu?” uuris ema kavalalt.

„Ei lähe, pole erilist peotuju.”

„Mõne sõbrannaga saad kokku?”

„Ma ei taha vist üldse välja minna täna. Võib-olla loeks või vaataks midagi ja oleks niisama omaette,” kehtas Merka õlgu.

„Väljas tuleb äkki parem tuju?” ärgitas ema. Merka kurvameelsus ja apaatus tegid talle muret. See oli kestnud kuid.

„Ma ei taha minna!” Merka hääles kõlas ilmne ärrituse-noot.

„Tee, kuidas tahad.” Ülle ei tahtnud vaielda, ta hoopis naeratas väikesele Robile, kes ei teadnud oma emme pikalt kestnud kurvameelsusest veel midagi.

Tartus valdas Maikit kergendus – pingeline rongisõit on lõppenud. Ta oli kogu tee paanikahoogu alla surunud. Vahelduva eduga. Segamini mõistus sundis teda igalt poolt

põgenema, isegi sellest kuradima rongist, millega ta niigi juba põgenes! Kas naerda või nutta enda üle? Mida Teet teeb? Tuleb järele? Miski Maiki sisemuses ütles, et Teet ei tule. Ja parem ongi – neile mõlemale praegu.

Miks ta Teedu juurest ära tuli? Sellele ei olnud mõistlikku seletust. Ta armastas Teetu kogu südamest, aga Tallinnasse jäämine polnud võimalik. Maiki ei suutnud poeski käia, rääkimata sellest, et saaks mõne vastava arsti vastuvõtule minna. Pealegi oli ta tajunud Teedu silmis mõningast etteheidet või mõistmatust, et mis Maikiga õigupoolest toimub? Kõik oleks pidanud ju hästi olema või vähemalt paremaks minema. Aga ei läinud. Läks vaid hullemaks. Ta oli rumalalt arvanud, et kuna nad on Teeduga koos, siis saavad nad imekombel kõikidest probleemidest jagu. Kuniks armastuseleek oli värske, tunduski nii minevat, aga siis said õnehormoonid otsa ja Maiki avastas ennast mustast august. Jälle! Siis ta taipas, et ei Teet ega keegi teine suuda teda päästa. Maiki peab ise sellest mülkast välja ronima, ja nüüd ta siis üritaski tibusammudega alustada.

Ei olnud ju nii, nagu oleks ta Teedu täielikku teadmatusse maha jätnud. Maiki oli rääkinud, et ei tule Tallinnas toime ja Teet teadis, et Maiki tahab tagasi Tartusse kolida. Aga Teedul oli tähtis töö ja ta juhtumisi armastas väga oma tööd. Peale täielikku taastumist rabis mees nagu hull. Maiki polnud loll – ta sai aru, et Teet vajab aega kõige tasategemiseks, jõu taastamiseks, täisväärtusliku elu tunnetamiseks. Lähitulevikus võis terendada ka kõrgem ametinimetus ja palgakasv. Samal ajal kui Teedu silmad särasid lootuses täielikult taastuda, rohkem teenida ja paremini elada, muutusid Maiki hallid silmad aina kurvemaks. Ta ei osanud ega suutnud ennast Teedu kõrval realiseerida. Enamuse ajast veetis Maiki üksinda, sest Teet oli kas tööl või trennis. Maiki elukaaslaseks osutus hoopis Koer, kellega ta jalutama käis, kellega koos süüa tegi ja sõi. Tasahilju tulid tülid. Alguses olid nähvamisid ja sisinad, otsekui oleks kuumale pliidile vett pritsitud. Nad olid ju ikkagi armunud. Halvaks pöörasid asjad siis, kui enam ei tülitsetud, vaid vaikiti. Õhu

käristasid väljaütlemata süüdistused. Teet oleks tahtnud küsida: „*Mis jälle valesti on? Mida sul veel vaja on?*” Ja Maiki oleks tahtnud mehele näkku kisendada: „*Ma ei saa hakkama! Ma ei taha sulle kartuleid praadima jäädagi! Sa oled kogu aeg ära ja ma ei oska endaga midagi peale hakata!*”

Taibates, et viga ongi just temas ja mitte niivõrd Teedus, oli Maiki peale järjekordselt plahvatanud tüli oma asjad pakkinud ja Tartusse sõitnud. See polnud demonstratsioon või tujutsemine, see oli hädaabinõu, et päästa, mida veel päästa annab. Ta armastas Teetu palavalt, aga kui ta oleks praegu jäänud, oleks see nende armastusele lõpu peale teinud. Maiki ei saa temaga olla, enne kui ta on terveks saanud – see valus õppetund tuli tal lihtsalt läbida. Eluarmastus ei ravi sind terveks, või kui ravib, siis vaid ajutiselt. Maiki peab oma elu ise korda seadma, ise jalgele tõusma, alles siis on tal võimalus – on neil võimalus – õnnelikuks saada.

Merka istus voodis, paks meigikrohv näol, heledad juuksed hiiglaslikus krunnis, ja skrollis Facebooki uudiseid. Miks ta nii tegi? Ta ise ka ei teadnud. Kõik ta sõbralistis paistsid hirmus edukatena. Kes pidutses Austraalias, kes Londonis, kes kolis uude koju, kes leidis uue armastuse. Elu kees. Ainult Merka oli siin karuperses üksinda. Suvel oli Rõokse veel enam-vähem, aga sügisel-talvel suri elu täielikult välja. Kui Merka poleks lapse kõrvalt endale lube teinud, oleks ta võinud kohe endale nõõri kaela panna. Autoga sai vähemalt natukenegi kaugemale, sai Robiga koos käia Paides või kuskil.

Korraga vilksatas uudistevoos nägu, mille peale Merka silmad kissi tõmbas. Ta vajutas küll kohe *peida*, aga uudishimu sai võitu. Merka vajutas *näita* ning luges, mis pildi alla kommentaariks oli kirjutatud.

„Müü maha see sara juba!” kommenteeris kasutaja Veiko Veiks pilti, millel läikis must BMW. Bemmi kõrval seisis siilisoenguga Rolts ja Roltsi kõrval hõbeblondide juustega beib. Selline ta siis välja nägi – Roltsi uus pruut. Merka teadis temast, aga näinud ei olnud. Nojah, tundus, et ka Roltsil läheb hästi ...

Kahel nädalavahetusel kuus oli Robi Roltsi emakodus hoida, siis, kui Rolts Eestisse tuli. Merka ja Rolts suhtlesid minimaalselt, ainult lapse teemadel ja enamasti netis kirjutades. Nii sai kokku lepitud, kui selgus, et neist ühist peret siiski ei saa. Merka ohkas – lapsesaamine oli läinud hoopis teistmoodi, kui ta endale ette kujutas. Raamatud ja filmid lõppesid alati ära, kui lapsed saadi ja pulmad tulid. Merka ja Rolts ei jõudnudki pulmadeni ja lapsesaamine, mis pidi neid teineteisele lähendamata, mõjus vastupidiselt. Robi oli kõige kallim ja armsam laps maailmas, ent muutus, mille ta kaasa tõi, lõi Merka senise elu täielikult paigast, mis omakorda lõi Merka ja Roltsi niigi hapra suhte kildudeks. Sünnitusjärgne depressioon ja Roltsi töökoha kaotamine mõjusid laastavalt. Nüüd oli Rolts Soomes ja Merka nägi teda vaid Robi üleandmisel. Merka polnud tahtnud Robile sellist kahe vanema vahel solgutamist, aga midagi polnud parata. Vähemalt on Robil isa, ja kui mitte midagi muud, siis Rolts tõepoolest andis oma parima, et olla hea isa. Merka usaldas Roltsi niipalju, et ta süda ei muretsenud Robi pärast, kui laps Roltsi juures oli. Kurvalt vaatas ta telefoniekraani ja märkas siis sealsamas kuulutust.

„Kunstitunnid algajatele. Unusta maailm ja sukeldu värvidesse.” Merka tõstis pead miski, mille ta arvas endas igavesti surnud olevat – see oli huvi. Peale aastapikkust uinuvat elu tahtis Merka korraga üles tõusta. Ta uuris kunstitundide kohta lähemalt. Need pidid algama jaanuaris. See ei olnud mingi odav lõbu. Tunde andsid päris kunstnikud, kursus kestis pool aastat ja osalustasu sisaldas kõiki vajaminevaid abivahendeid. Merka vaatas kursuse hinda ja neelatas. Huvi võib ju olla, aga see hind oli nii kirves, et Merka võib lasteaiast laenatud rasvakriitidega joonistada linnukesi koduakna taga. Aga kui põnev oleks kursuselt saadud teadmisi lasteaias rakendada või Robist pilte joonistada! Merka ohkas. Hirmsasti oleks ikka tahtnud värvimaailma sukelduda, kasvõi korraks ...

Kell hakkas üksteist saama, kui Teet viimaks koju laekus. Koer vaatas talle etteheitvalt otsa.

„Jah, ma ei saanud varem – tule!”

Nad kiirustasid selgesse jahedasse sügisõhtusse. Teedul oli pikk päev selja taga. Terve bande oli sisse kukkunud. Autorehvidesse aine peitmine oli nii üheksakümnendad, aga millegipärast seda tehti ikka veel. Siis olid nad ühte tänavadiilerit peedistanud, kuni too neid vähemalt kuue uue juurde juhatas. Tööl juba igav ei hakanud. Teet võttis endale nii palju kohustusi kui sai. Heameelega poleks ta üldse koju tulnudki. Paraku tuli Koeraga arvestada. Koer oli ka ainus hing, kellega Teedul viimasel ajal arvestada tuli. Kui Koer oli territooriumi üle nuusutanud, märgistanud ja isu täis jooksnud, jalutasid nad tagasi. Teet haaras rätiku, tõmbas särgi seljast ja võttis kohe suuna duši alla. Ta heitis pilgu vannitoapeeglisse ja vaatas ringikujulist lohkus armi õlal, sarnane arm oli ka ta seljal. Lisaks veel õmblusjäljed operatsioonidest. Ta surus vasakut kätt rusikasse ja avas uuesti – vähemalt liikusid. Elu oleks ikka puhta perses, kui ta oleks sant ka kõigele lisaks. Ta keeras vee jooksmata ja seisis sooja vee alla. Sulges silmad ja ... Teet tegi silmad ruttu uuesti lahti. Ta ei pannud neid enam kordagi kinni.

2. Hingede päev

„Mailika Pärn!”

Maiki kiirustas valge kabineti uksest sisse. Olemine oli nii halvaks läinud, et ta oli ikkagi sunnitud arstidele võimuluse andma. Tema vastas istus pikkade heledate juustega naisterahvas, kes meenutas natuke Barbie-nukku.

„Kuidas siis hetkel on?” küsis Barbie-psühholoog, samal ajal arvutist Maiki haiguslugu lugedes.

„Halb.”

„Miks halb?”

„Jätsin maha mehe, keda armastan. Mul pole tööd, ma ei suuda täisväärtuslikku elu elada ja ma kolisin tagasi ema juurde, kellega ühes korteris viibimine on piin.”

„Milline on täisväärtuslik elu sinu arvates?”

„Elu, kus suudan ennast üleval pidada, kus suudan tunda rahulolu, rõõmu kasvõi võileiva tegemisest. Elu, kus ma poleks oma lähedastele koormaks kaelas, kus ma suudaksin enda üle uhkust tunda suuremate asjade pärast kui see, et jälle üks päev on üle elatud. Ma kujutan ette, et nii see võiks umbes olla?” rääkis Maiki põrandat uurides.

„Depressioon ja ärevus on teil diagnoositud juba kümme aastat tagasi, saan ma õigesti aru?”

„Jah.”

„Ja on olnud paremaid-halvemaid aegu?”

Maiki suunurgad värelesid. Talle meenus see suvi, kui nad Teeduga kohtusid.

„On olnud paremaid aegu,” vastas ta vaikselt.

„Mis sa ise arvad, mis põhjustas pöörde halvemuse pole?” uuris Barbie-psühholoog mõtlikult pead noogutades.

Võib-olla siiatulek oli viga? Maiki hingas sügavalt sisse, aga kui ta seda praegu ei tee, pole tal üldse enam midagi. Seejärel ta alustas: „Kõik algas tegelikult siis, kui ...”

Unine päike siras härmas rohul, kui Maiki kliiniku uksest välja asus. Oli ikka veel vara, hilisemad ärkajad kiirustasid tööle. Hommikud olid Tartus palju mõnusamad kui Tallinnas. Tartus oli kiirustamine Tallinnaga võrreldes üldsemitte-kiirustamine. Maiki kõndis bussipeatusse ja lasi sügispäikesel nägu paitada. Päris erakordne lugu novembrikuu kohta, kui päikest nägi tavaliselt maru harva. Tema buss tuli, aga jalad ei tahtnud peale minna, kojusõit ei kutsunud. Ema pidi alles kaheteistkümneks kodust lahkuma ja Maiki ei tahtnud temaga kokku juhtuda.

Maiki ja ema suhted polnud kunagi eriti head olnud. Pärast isa surma olid nad teineteisest päris võõrdunud. Ema külm ja tõrjuv, pidevalt kaitses olek oli tütre juba aastaid tagasi kaugele eemale peletanud. Tõenäoliselt oleksid nad pidanud koos Barbie-psühholoogi juures teraapias käima, aga ema oli alati eitanud, et temaga midagi valesti on. Ja Maiki oli elav tõestus, et midagi oli ikkagi valesti. Mitte kellelegi ei meeldi, kui talle ta vigu nina alla hõõrutakse.

Ometi oli ta ema juurde tagasi tulnud, ema oli ta vastu võtnud ja nüüd pidid nad koos elama.

Maiki ohkas. Isa oli alati Maikit paremini mõistnud, ja isa surmast oli juba viis aastat möödas. Pisarad tikkusid vägisi silma. Nüüd Maiki teadis, kuhu jalad teda viia tahtsid – kuhugi, kus ta polnud mitu aastat käinud.

Täna oli hingedepäev, aga inimesi liikus surnuaias vähe. Maiki kartis, kas ta mäletabki, kus õige koht on. Kui ta Tartus elas, oli ta vahel käinud emaga hauda koristamas. Üksi ta siia ei tulnud. Üksi lämmatas teda liiga suur süütunne. See näris sisemuses ikka veel, aga viimaste aastatega oli süütundele lisandunud leppimine. Isa surma põhjustanud mehed olid surnud. Näiliselt oleks see justkui õigluse jalule seadnud, aga midagi polnud tegelikult muutunud – isa oli endiselt surnud ja Maiki hinges laius valutav tühimik.

Anton Pärn 14.08.1964–16.02.2013 seisis tagasihoidlikul hauakivil. Maiki mäletas matuseid hägusalt, rahustidoos oli märkimisväärne. Sama nädala oli ta hullumajas veetnud, sest üritas ennast tappa. Ema pidi kõigega üksi toime tulema, ja tuli ka. Vahel Maiki arvas, et ta ema on kas maailma kõige tugevam inimene või tundetu robot. Võib-olla surid kõik ema viimased tunded koos isaga?

Maiki võttis taskust küünla ja tikutoosi ning kummardas, et küünal põlema panna. Küünal oli tagurpidi ümbrises. Mis mõttes?! Maiki pidi ümbrise lahti keerama, et küünal õigeks panna. Ta keeras ja kangutas, kuid ei saanud küünalt lahti. LOLL KÜÜNAL! Maiki peksis ja raputas seda. Midagi ei muutunud. KURADI FAKK! Üksainus kord kogub ta julguse kokku, tuleb oma isa vaatama ja siis ei suuda ta isegi küünalt põlema panna! SAAMATU LOLL! Maiki purskas haua ääres seistes nutma. *Anna mulle andeks, kallis isa! Anna andeks, et ma olen selline loll! Anna andeks, et ma ei oska mitte kui midagi! Anna andeks, et ma ei olnud parem tütar, et ma ei teinud teisi valikuid! Mul pole õigust midagi paluda su käest, aga siin ma olen ja palun. Näita mulle teed – ma olen eksinud. Täitsa põhjas olen ...* Maiki oli endale märkamatuult põlvili laskunud. Ta tõstis pea – surnuaias oli endiselt vaikne, aga

kuidagi sõbralik oli ka. Tuul kõigutas õrnalt oksid ja päike liigutas varje. Seletamatul kombel hakkas Maikil kergem. *Näita mulle teed ja ma ei põgene enam. Ma luban!* Ta proovis uuesti küünalt lahti kangutada. Prauhti tõmbas ta plekist kaane pealt, kuid jõuga surudes oli plekk lõiganud ta sõrmed puruks. Verepsiisad kukkusid hauale ja seda ümbritsevale liivasele mullale. Maiki vaatas ehmunult oma verist kätt ja küünalt. Leping on nüüd verrega sõlmitud, mõtles ta ja tõstis pilgu. Seal ta oli – nõiatütär seisis eemal puude juures ja vaatas Maikit oma eri värvi silmadega. Maiki süda jättis löögi vahele. Ta vaatas enda ümber, kas on ehk veel mõni inimene surnuaias, kes sedasama näeb. Ei olnud kedagi. Maiki vaatas uuesti puude poole, ka seal polnud enam kedagi. Mida ta on teinud? Miks nõiatütär teda kummitama tuli? Maiki polnud teda pärast kohutavat soos veedetud ööd näinud. Kas mõistus on nüüd jäädavalt segi läinud? Skisofreenia järgmine aste saabunud? Mis edasi? Kas nõiatütär hakkab talle käsklusi jagama ja Maiki veedab ülejäänud elu valges akendeta toas? Maiki kiirustas elupuude juurde, kus nõiatütär oli seisnud. Maas polnud jälgi. Õudusjudinad jooksid mööda Maiki selga.

Tallinna Politseimajja saabusid ärevad ajad. Arnolt Kits ja tema meeskond olid rambivalguses. Neil oli õnnestunud tabada rekordkogus amfetamiini ja Eestis üliharuldast metamfetamiini. Lisaks märkimisväärne kogus kanepit ja Eestis keelatud narkootiliste ainete kontsentraate. Kitse tähetund oli tulnud. Eesti politsei andis pressikonverentsi.

Saal oli pilgeni täis ajakirjanikke ja kaameramehi. Kui hõrenevate juustega Arnolt Kits oli oma kommentaarid öelnud, võttis ka politsei peadirektor sõna:

„Eesti politsei püstitab järjest uusi eesmärke ja vaadates möödunud aastale tagasi võime öelda, et oleme jätkuvalt kuritegevuse languse teel. Võitlus narkootiliste ainete käitlemise vastu on üks meie kõige olulisemaid prioriteete. Ma tänan südamest Arnolt Kitse ja tema meeskonda, kes hoidsid ära üle 50 kilo erinevate narkootiliste ainete jõudmise Eesti illegaalsele turule. Meil on täna põhjust olla uhked Eesti politsei hea töö üle.”

Järgnes aplaus. Politsei peadirektor surus heameelest roosatava Arnolt Kitse kätt. Kaameravälgu sähvisid.

„Kits hakkab vist kohe kepsutama,” märkis Mikk itsitades Teedule. Nad istusid koosolekuruumi taganurgas ja jälgisid toimuvat.

„Eile, kui ma läksin talle menetlusdokumente viima, harjutas ta peegli ees kõnet,” muigas Teet.

Miku irve laienes kõrvuni, enne kui kustus. „Ja mis meie saame? – patsutuse õlale: „Hea töö, Tammemets ja Suuder!”” matkis Mikk Kitse ranget häält. „Karin tahab kaheks nädalaks Taisse puhkama sõita – võiks ju pudeneda mingi preemia.”

„Millal sõidate?” küsis Teet hajameelselt.

„Veebruaris vist, ei tea mina. Naised ajavad neid asju. Õelgu mulle kaks nädalat ette, kirjutan avalduse valmis ja topin lühkarid kotti.”

Teedu suunurk kerkis. Miku perejutud olid teada värk.

Pressikonverentsil oli alanud küsimuste voor. Uuriti tabatud kahtlusaluste ja narkootikumide kohta. Siis tulid mõned üldised küsimused politsei töö kohta ja korraga, justkui eikuskilt, kostis üle ruumi küsimus politsei peadirektorile: „Millal avalikustatakse Tartu politseiülem Raimo Vankri surma asjaolud? Kas uurimine on nüüdseks juba lõppenud?”

Teedu ja Miku vestlus katkes silmapilk. Teet otsis silmadega küsijat, kelleks osutus blondi poisipeaga naine. Ajakirjanik lükkas prille ninale ja silmitses ahnel ilmel kordamööda Kitse ning politsei peadirektori ehmunud nägusid. See oli valus pomm.

Politsei peadirektor naeratas vabandavalt ja vastas, et uurimine ikka veel käib. Politsei ei saa enne uurimise lõppu küsimustele vastata.

Aga hipsteritadi ei andnud alla: „Kas te lükkate ümber väite, et Raimo Vanker suri tulevahetuses teise politseiniku käe läbi?”

„Selle pressikonverentsi raames me rohkem küsimustele ei vasta. Tänan!” kostis peadirektori selge vastus. Kits ja peadirektor lahkusid hüüete saatel saalist.

Teet vaatas Mikule närviliselt otsa.

„Sa kurat, kus koer on nüüd kondi välja kaevanud,” ütles Mikk tõsiselt.

3. November

Tulemas on nädalavahetus. Täna tuleb Rolts Robile järele. Need olid esimesed mõtted Merka peas, kui ta ärkas. Kuigi nad olid juba pikalt lahus olnud, vihkas Merka endiselt reedeid, kui Rolts tuli, sest ei suutnud siis rahulikuks jääda. Roltsi tulek liigutas vett Rõokse konnatiigis: elavnes pood, tühi peatänav õhkas ootusärevusest, kui Merka seal Robiga jalutas. Õhus oli lehtede põletamise lõhna. Merka lasi magava Robi kärus allapoole ja kohendas poisi mütsi. Miniatuurne Rolts. Robi on täpselt oma isa moodi, ainult silmad on rohelised – Merka silmade värvi. Merka vaatas lagedat halli novembrikuu maastikku ja ohkas. Sama tiir, sama ümbrus, samasugune päev. Merkal oli vahel tunne, nagu ta elu olekski läbi, et ta on mõistetud elama seda halli argipäeva elu lõpuni, ja ta ei tahtnud seda. Ta oli arvanud, et kõik hakkab teistmoodi olema, et nad hakkavad Roltsiga mingit õnnelikku pereelu elama, kuid selle asemel kõndis Merka iga päev oma rutiinset tiiru ja tegi kõik võimaliku, et Robil päris õnnetu lapsepõlv poleks. Ta jõudis Rõokse järve äärde ja istus pingile. Eesti võiks samal laiuskraadil asuda, kus Austraalia. Võib-olla kui kogu aeg oleks palav suvi, oleks elu palju lihtsam ja lõbusam. Merka meenutas Rõokse suve enne Robi sündi. Sellist suve ei tule vist enam kunagi.

Rolts keeras bemmi keskuse parklasse. Nüüd poest juua ja siis Robi juurde! Rolts ootas kohtumist kärsitult. Tal oli poisile uus mänguasi. Niigi nägi ta last vähe. Kuradi kuus päeva kuus! mõtles ta mõrult.

Ta tõmbas Rõokse poe ukse lahti ja tervitas Üllet, kes talle sõbralikult naeratas. Haaras koolapudeli ja küsis nii muuseas, kas Merka ja Robi on kodus või kus?

„Sa oled päris varajane täna!” imestas Merka ema. „Nad jalutasid viie minuti eest järve äärde.”

„Selge,” pomises Rolts ja astus poest välja.

Ülle vaatas sulguvat poeust ja muutus kurvaks. Ta oli omalt poolt pingutanud, et noortel sujuks, aga sellegipoolest

oli kõik katki läinud. Sarnaselt põikpäised olid mõlemad. Ülle arvates ei olnud selline lahus elamine õige. Merka oli õnnetu, Robi oli õnnetu ja Rolts ei paistnud ka õnnelikuna. Pidid nad ometi selle metallitehase kinni panema! Sealt oligi jama alguse saanud. Eesti poisid pidid nüüd välismaal töötama, et söönuks saaksid, peredest eemal. Ei olnud kohe üldse õige see asi!

Rolts istus autosse ja plaanis juba järve poole sõita, aga et ilm oli tuulevaikne ja selge, otsustas ta jalutamise kasuks, tagumik oli niigi sõitmisest väsinud. Madal päike kumas pilve tagant ja valgustas lagedat maastikku. Rõõksel oli isegi novembris enam-vähem. Roltsil oli alati kummaliselt kahju siit ära minna ja ta ootas õhinaga, et tagasi saaks.

Raagus põõsaste tagant hakkas paistma sinine kärü. Ja siis nägi Rolts ka Merkat. Mees ei andnud endast märku ja vaatles. Merka oli veel kõhnemaks jäänud. Pikad heledad juuksed ulatusid juba peaaegu vööni. Istus vaikselt pingil ja vaatas kurvalt järvele. Rolts ei saanud aru, mis häda see Merkat vaevas, kohe üldse ei mõistnud. Peale lapse sündi see igatahes pihta hakkas. Emakssaamine oli Merkale kuidagi veidralt mõjunud. Rolts oli arvanud, et lapsesaamine teeb naise rõõmsaks. Merkaga läks vastupidi. Kadus ära see Merka, kellega Rolts oli tahtnud olla. Merka küll jumaldas Robi, aga Rolts oleks võinud olla samahästi lamp või prügi-kast toanurgas. Ta oli kannatlikult oodanud, kuna Merkal see mööda läheb, mida nii tema kui ka Merka ema ühest suust olid kinnitanud. Aga kõik läks vaid hullemaks. Lõpuks visati Rolts välja – alguses Merka voodist, siis magamistoast ja lõpuks kogu majast. Aga isegi Roltsi äraminek ei teinud Merkat rõõmsamaks. Lihtsalt mitte miski ei aidanud. Roltsil kihvatas sees. Ta polnud Merka peale vihane, tüdruk ei saanud ilmselt midagi sinna parata, et tal deprekas oli. Aga ta oli vihane, et Merka sellele alla vandus, laskis nende elu lõhkuda, ajas Roltsi nagu koera minema ...

Rolts astus edasi. Merka keeras sammude peale pead ja tõstis sõrme hoiatavalt suule. Rolts sai aru küll, ega ta loll ei olnud. Seisatas korraks ja piilus magavat last kärus, siis jalutas teisele poole pinki ja istus maha.

„Tsau,” ütles Merka vaikselt. „Ma arvasin, et sa tuled õhtul.”
„Töö sai varem otsa. Sain hommikuse laevaga juba. Kuidas siis läheb kah?”

„Sama kõik.”

„Mhm.” Rolts ei küsinud rohkem midagi. Otsis hoopis jopetaskust suitsupaki välja. Merka näole tekkis võitlusvalmis ilme.

„Rahu!” ennetas Rolts. „Näed, ma jalutan eemale.” Ta kargas püsti ja astus mitu sammu kaugemale. Pani siis suitsu põlema.

Merka vaatas Roltsi kahtlustavalt. Mehel olid uued dresid seljas – edevus on vist Roltsi Soomes üles leidnud. Paisitis, et mees käib jõusaalis, ega uue naise pärast ju tulebki käia, mõtles Merka kibedalt.

„Raha said kätte vä?” küsis Rolts nagu Merka mõtteid lugedes.

„Sain. Otsin talveks kombeka juba ka valmis.”

„Mhmh, mulle tundub, et sa peaksid endale süüa ka ostma selle eest,” poetas mees nii muuseas suunurgast, ise samal ajal Merkat silmadega mõõtes.

Roheliste silmade vihane pilk lendas Roltsile. „Ära hakka peale!”

„No kuivad kokku siin järjest. Robi jõuad veel üldse tassida?”

„On sul alles jultumust!” Merka kargas püsti.

„Mida? Ma olen mures,” jätkas Rolts süüdimatult.

Merka haaras järsult jalutuskäru sangadest ja asus seda vihaselt tagasi poe poole lükkama. Rolts kõndis nende järel.

„Keegi peab ju sulle ütleva ...” pomises Rolts.

„Mhmh. Millegipärast arvad sa alati, et see pead olema sina! Kuule, Merka, sa oled liiga paks, kus su pontšikud on? Kuule, Merka, sa oled liiga kõhn, osta süüa endale! MIKS SA ARVAD ET JUST SINA VÕID MULLE KÕIK ETTE LADUDA? Minu teada on sul need õigused läinud, Rolts! Nii et hoia parem oma suuke kinni! Võid neid asju rääkida oma Kätlynile või Ketlynile või mis iganes risunimi tal on.” Merka suu kõverduis õelaks muigeks.

Rolts kortsutas kulmu. „Kust sa Kätlynist tead?”

„Ma ei ole idioot, Rolts! Ja vahet pole – tore, et sa oled õnnelik, aga mind jäta nüüd rahule, eks!” Merka sundis ennast rahulikuks ja hingas pikalt välja. „Ma lähen Robiga koju, panen ta valmis ja siis võtad ta peale, eks? Hoiaks selle tsiviliseerituna, nagu kokku sai lepitud.”

Rolts tahtis midagi öelda, aga surus suu kinni ja vaatas tusaselt, kuidas Merka eemale kõnnib.

Kuradi õnnelik?! Rolts sülitas maha. Merka ei teadnud vist üldse, mida ta soiub.

Teet oli lootnud, et pressikonverentsil esitatud skandaalsed küsimused jäävad unustusse. Aga ta oli eksinud. Blondi poisipeaga hipsteritádi alles alustas kaevamist. Ja nagu koeranähvits, kel veremaitse suus, ei tahtnud ta kondist loobuda.

„Kuradi sitt!” pomises Teet, kui nägi oma postkastis järjekordset kirja, mis palus teabe avalikustamist vastavalt seaduseparagrahvile. Nad olid seda mängu juba mitu nädalat mänginud. Teet, Kits või Mikk saatis vastukirja teiste seaduseparagrahvidega, mis ütlesid selgelt, et nad võivad uurimise ajal avalikustamisest keelduda. Aga tädi ei jätnud jonnki, ta ähvardas, et veel enne jõule tuleb saade, kus ta kavatseb Eesti politseis toimuvat lahata, ja kui talle informatsiooni ei jagata, esitab ta oma versiooni ja tõlgendab seda tõena, sest keegi pole tema väiteid ümber lükanud. Teet needis uurivat ajakirjandust. Kits oli Teedule mõista andnud, et politseist ei tohi Vankri kohta ajakirjandusse mitte mingit infot lekkida. Ka Mailika Pärnale oli tingimata vaja meelde tuletada miks Vankri surma asjaolusid saladuses hoiti. Teet arvas, et selline vestlus oleks ebavajalik, aga kui Kits oli lobamokast Miku käest kuulnud, et Mailika ei elagi enam Teeduga koos, nõudis ta, et Mailikaga tuleb tingimata vestelda. Teet pidi Tartusse minema ja ta ei tahtnud minna. Kaalus isegi Miku saatmist enda asemel, kuid mõeldes Miku lobasuule jõudis lõpuks ikkagi otsusele, et läheb ise – juba sel nädalavahetusel läheb.

Uksele koputati ja helepruunide lokiidega neiu piilus tupp. See oli nende uus praktikant Helin.

„Ma just otsisin sind! Kits saatis palju toimikuid, selle Lasnamäe kohtuasja kohta. Kas sa oledki täna üksi?” uuris Helin lootusrikkalt.

„Ei, täna sa Tammemetsaga siin laua peal rulluda ei saa, sest mina olen ka,” kostis ta selja tagant torisev hää ja kabinetikuksel astus sisse Mikk.

Helini nägu tõmbus punaseks. Ta pani toimikupaki kiirelt Teedu lauale ja peaaegu jooksis uksest välja.

Uks vajus kinni ning Teet vaatas Mikule etteheitvalt otsa. „No kas sa pead nii ütleva, sa hirmutad ta päris minema.”

Mikk kehtas õlgu. See, et Helin oli Teedust sisse võetud, ei teinud talle tegelikult nalja.

„Septembrist saadik indleb koridorides, ma hoian lihtsalt asja sinu jaoks üleval. Võib-olla ikka teed enne jõule tibu meele rõõmsaks?” arvas Mikk.

Teet naeris. „Sa võib-olla peaksid ise proovima, näen, et sulle ei anna rahu ...”

„Ah mis mina – minul on need ajad läbi,” lausus Mikk kurvalt.

Teet teadis küll, mis Mikku päriselt näris – Karin oli ta maha jätnud. Veebruarikuisele puhkusereisile pidi Karin hoopis uue silmarõõmuga sõitma. Eraelu probleemid aga ei õigustanud mingil moel katseid Teedu ja Helini tööelu põrguks teha. Helin võib-olla vaataski Teetu soojemal pilgul, kui sobinud oleks, mis seal siis ikka, tööd see ei seganud ja Teet poleks sellest numbrit teinud. Ja ega Helinil ju otseselt midagi viga polnud – selline omamoodi kenake. Ilmselt see oli ka üks põhjus, miks Mikk asjal niisama olla ei lasknud. Teet mõtles muiates, kui hästi lugu võiks laheneda, kui Mikk ise Helini ära võtaks. Teet kavatses igatahes kõikidest suhetest kindlameelselt kaugemale eemale hoida, nagu ta oli edukalt suutnud varemgi, enne seda jama.

Maiki vaatas raamatukogu aknast, kuidas hakid vihmas leherisu nokivad.

„Tunni pärast paneme kinni,” toetas erepunaseks värvitud juustega Jaanika ennast Maiki kõrval asuvale lauale.

„Jee!” rõõmustas Maiki.

Tädi Saima suveraamatukogu organiseerimisest oli siiski kasu olnud. Maiki oli saanud lapsehoolduspuhkuse asenduskoha väikeses Tartu raamatukogus. Ta oli siin juba peaaegu kuu töötanud. Palk oli muidugi väike, aga Maiki suutis tööl käia! Barbie-psühholoogist oli kasu olnud. Kummalisel kombel nad polnudki teraapiasessioonidel kuigi palju Maiki minevikus tuhninud, sest nagu Barbie-psühholoog ütles, peaks Maiki mineviku asemel hoopis tulevikku vaatama. See vaatenurk toimus. Maiki mõtleski nüüd ainult tulevikule: unistas, kuidas ta terve, iseseisva ja igapidi täisväärtusliku naisena Teedu juurde naaseb. Ta oli siin juba terve kuu vastu pidanud ja ka ühe sõbra leidnud – suured saavutused Maiki elus. Jaanika oli küll temast kaksteist aastat vanem, aga sellegipoolest olid nad kollektiivi kaks noorimat töötajat ja see neid ka liitis.

„Sellise koerailmaga ei saa jala koju minna. Kutsusin juba mehe järele. Tead, me saame sinu ka ära viia,” pakkus Jaanika, nokkivaid hakke kaastundlikult vaadates.

„Tahaks juba koju! Mul on selline tunne, nagu ma hakkaksin haigeks jääma,” katsus Maiki käega põski ja otsaesist.

„Õnneks on nüüd kaks vaba päeva – teki alla ja teetass kaissu. Mu vanaema soovitab alati tilga Strohi ka sisse panna,” pilgutab Jaanika talle kavalalt silma.

Maiki muigas. Soe tee ja teki all lesimine kõlasid niisamuti hästi.

„Oh, ma oleksin peaaegu unustanud, see raamat, mille ootelisti sa ennast juba ammu panid, see on kohal! „Kesk-Eesti nõialood”.”

Maiki hakkas ennast kohe palju tervemana tundma. Uus raamat tegi õnnelikuks. Suur osa Maiki elust kulus nüüd omaalgatuslikule uurimistööle. Rõokse mõisa ajalugu, Paide ajalugu, kõikvõimalikud nõiaprotsessid, suhtlus vaimudega ja kummituslood võtsid suure osa tema vabast ajast. Vahel tundus Maikile, nagu ta oleks Teedu elukutse peale läinud, sest temagi oli omamoodi uurijaks muutunud. Maikil oli vaja teada, miks ta nõiatütart näeb ja mida see kõik tähendab. Võib-olla ei tähenda see midagi ja Maiki on lihtsalt hull. Aga

enne kui ta ennast hulluks laseb tunnistab, välistab ta kõik teised võimalused. Nõiatütart ei olnud ta peale hingedepäeva enam näinud, kuid unenäod olid veidraks muutunud ja läksid aina imelikumaks. Psühholoogile ta neist rääkida ei tihanud – Maiki kartis, et teda ootab siis akendeta tuba. Mõistatuse pidi ta lahendama ise. Võib-olla, kui ta saaks aru, mida nõiatütre vaim temast tahab, oleks see võti paranemiseks?

Ta pani kauaoodatud raamatu ettevaatlikult kotti. Näpud sügelesid juba seda avama. Nad kustutasid tuled, lukustasid ukseid ja istusid Jaanika abikaasa tumerohelisse Škodasse.

Elari oli Jaanikast neli aastat noorem, tal olid heledad juuksed nagu Kurt Cobainil ja ta tegeles muusikaga. Jaanika oli oma mehe suurim fänn. Maiki oli rohkem kui kord pidanud kuulama Elari kitarrisoolosid, mida Jaanika töö juures telefonist usinalt ette mängis. Täna läks paarike Rāpinasse sünnipäevale.

„Appi, ma unustasin lilled võtta,“ kiljatas Jaanika, „keera kohe siia sisse!“ haaras ta peaaegu Elari käest rooli. Nad sõitsid Eedeni keskuse parklasse. „Nii, ma lähen maha ja sa viid Maiki ilusti koju ja siis tuled mulle siia järele!“

Maiki ronis tagaistmelt välja.

„Ma võin siit jala ka minna!“

Jaanika ei teinud teda kuulmagi. „Vaata, mis padukas, jääkülml! Ja sa oled haige ka veel! Elari, vii ta koju! Näe, tule istu siia ette!“ jättis Jaanika ukse talle lahti.

Maiki pomises tänusõnad ja istus ette. Nad sõitsid Maiki maja ette. Elari oli oma loo mängima pannud ja tahtis teada, mis Maiki arvab – uue albumi materjal ikkagi. Maiki vaatas nukralt oma maja, aga ebaviisakas oleks poole soolo pealt ära joosta. Nii ta siis istus seal koos Elariga ja kuulas kitarrisoolot.

„Oota-oota, kohe tuleb põhikoht!“ lohutas Elari, lummatud omaenda muusikast.

Maiki kõht korises. Ta kujutas ette, kuidas vihane Jaanika seisab vihmas, lilled käes, ja kahtles, kas kitarrisoolo suudaks olukorda päästa.

Soolo lõppes viimaks. Huh! „Tõesti suur aitäh, et ära tõi!“ kostis Maiki ja naeratas põgusalt.

„Palun-palun, ja aitäh, et kuulasid, ega mul on YouTube'is terve kanal, saad kodus edasi kuulata!” rõõmustas Elari.

Maiki kiirustab trepikotta. Üles minnes näeb trepikoja aknast, kuidas Elari parklast välja sõidab. Viis astet veel. Keegi seisab ta korteriukse ees. Tuttavad jalanõud. Maiki pilk liigub kõrgemale ja siis vaatab ta ehmunult tuttavatesse pruunikasrohelistesse silmadesse.

4. Katkine tass

OUMAIGAAD! Teet! Maiki on nii imestunud, et unustab mehele otsa vaadates viimase trepiastme, komistab ja kukub põlvili Teedu jalgade ette.

„Aiaa!” Maiki hõõrub oma põlve. Teet on küll käe välja sirutanud, kuid jääb sekundi murdosa võrra hiljaks. Maiki kahtlustab, et võib-olla meelega. Ta ajab ennast püsti ja klopiib põlved puhtaks.

Teet on siin! Maiki mõistus läheb lühisesse. „Ma ... eee ... huh ... mis sa siin teed?” küsib ta. Ta ei ole üldse kindel, kas praegune hetk on ikka päriselt. Ta vaatab Teetu, silmis uskumatus. Teet on kõhnemaks jäänud, aga muidu ikka sama pikk ja palju kenam, kui Maiki mäletab.

„Rääkida on vaja,” kostab Teedu napp vastus.

Maiki süda hakkab puperdama. Teet on talle järele tulnud. Äkki nad saavad mingi lahenduse oma suhtele juba praegu välja mõelda ja Maiki ei pea üldse enam temast eemal olema.

„Ahah, okei, aga lähme sisse siis.”

Maiki pusib ukseluku kallal, võtmed kukuvad maha, ta naeratab Teedule närviliselt, kui mees need üles korjab. TÄIESTI LIIMIST LAHTI! Maiki üritab ennast kokku võtta. Ema pole õnneks kodus.

Maiki võtab üleriided ära ja tormab tuppa, et natuke koristada. Kodu on õnneks enam-vähem korras. Teet võtab samal ajal esikus jalanõusid ära.

„Kas sa juua tahad? Kohvi või midagi?” uurib Maiki kööki kiirustades.

„Ühe kohvi võtaks küll,” arwab Teet.

Maiki kuuleb, kuidas mehe sammud köögile lähenevad. Mida Teet üldse ütles? Maiki ei pannud tähele.

„Kohvi siis jah?” küsib ta uuesti.

„Kohvi jah.” Teet on köögiuksel.

Maiki otsib kohvi. Ta ise ju ei joo kohvi ega tea, kus ema seda hoiab. Lõpuks leitud! Ta valab seda otse pakist värisevate kätega tassipõhja. Nüüd vaatab Teet Maikit imestunult.

„Kas sa ikka tead, mida sa teed?” küsib ta.

Maiki käsi peatub. Ta on terve tassi kohvipuru täis valanud.

„Appi, ma olen täitsa loll!” Maiki tahab tassist kohvi tagasi pakki valada, aga tass libiseb sõrmede vahelt ära. Maiki karjatab ja paneb käed näo ette. Kogu põrand on kilde ja kohvipuru täis.

„Kuule, rahune nüüd maha, eks?” lausub Teet. „Ma tulin siia, sest Kits käskis ja see on kõik.”

Maiki võtab käed näo eest ära. „Mida Kits minust tahab?”

„Koristaks selle segaduse siin ära ja siis ma räägin sulle.”

Teet aitab tal koristada ja valmistab endale ise kohvi. Nad istuvad elutoas, ema seinakell tiksus Maiki arvates nii kõvasti, et iga sekund käib südamest läbi.

„Ma ei tea, kui kursis sa viimasel ajal uudistega oled, aga Tallinnas tunneb üks ajakirjanik nimega Liis Kross suurt huvi Raimo Vankri surma asjaolude vastu. Ta kavatses sellest enne jõule saate teha. Ainukesena teavad kogu lugu sina, mina ja Kits. Teised teavad osaliselt. Kits tahab kindel olla, et sa ei räägi kellelegi midagi.”

Maiki turtsatab. „Nagu ma jubedalt tahaks sellest rääkida ...”

„Jah, ma tean,” pomiseb Teet pahuralt. „Mulle anti käsk ja ma tulin. Kits tahtis sind hoiatada, sest sinuga võidakse ühendust võtta. Ma ei tea, palju see ajakirjanik teab, aga ta ei jäta seda teemat rahule ja kui keegi midagi lobiseb, siis on ta siin platsis.”

„Ma arvan, et sa võid päris kindel olla, et minult ei kuule keegi midagi,” lubab Maiki.

„Ma usun jah. Vankril oli palju sidemeid, rahvusvahelisi kontakte, ja nende väljaselgitamiseks on vaja rohkem aega. Inimesed töötavad selle kallal ...”

„Jah, ma juba tean seda kõike, sa ei pea mulle nagu lol-
lile seletama,” saab Maiki pahaseks. Talle ei meeldi, et Teet
kohtleb teda nagu rumalat last, mis siis, et Maiki vahest
rumalale lapsele kohaselt käitub.

Teet nõjatub seljatoele ja joob vaikides kohvi. Maiki tun-
neb endal mehe pilku, aga ei taha talle otsa vaadata.

„Kuidas siis Tartus elu on kah?” küsib mees veidi aja pärast.

„Ma töötan raamatukogus nüüd,” lipsab Maikil suust.
Kurat! See kõlas nagu mingi kekutamine. Maiki oli tahtnud
lihtsalt märku anda, et ta tuleb toime, et ta on iseseisev.

Teedu näoilme on morniks muutunud. „Tore, ma sõidan
nüüd siis tagasi,” tõuseb ta järsult püsti.

Maiki tunneb ennast nii lollilt. Ta oleks tahtnud Teedu
käest küsida, kuidas tal läheb? Oleks tahtnud nii palju küsida
ja rääkida, ja appi! Kuidas ta on Teedust puudust tundnud!

„Kas sa sellepärast ainult sõitsidki siia? Sa oleksid võinud
helistada ju?!”

Maiki hammustab huulde – mis kuradi juttu ta nüüd oma
lollist suust välja ajab!

Teedu kulm kerkib solvunult.

„Neid jutte tohib paraku ainult näost näkku rääkida.”

„Jah, ma tean,” noogutab Maiki. „Ma olen lihtsalt natuke
ehmunud. See oli kõik ootamatu minu jaoks – et sa niimoodi
mu ukse taha tulid.”

„Oli näha jah, sul see kutt seal autos jne,” vastab Teet
ust avades.

Mis kutt? Maiki ei saa alguses aru, mis kutist jutt. Siis
meenub talle Elari.

„Kas sa mõtled Elarit, oi, Teet see ei ole üldse ... sa said
täiesti valesti aru ...”

„Mind tõesti ei huvita!”

Pruunikasroheliste silmade pilk on nii terav, et Maikil
hakkab füüsiliselt valus. Siis tõmbab Teet enda järel ukse
kinni. Maiki tormab ukse juurde, tahab seda uuesti avada,

aga kahtleb. Ta kuuleb Teedu kaugenevaid samme trepikojas, tahaks ikkagi ukse avada, tahaks karjuda, et ta armastab Teetu, tahaks mehele järele joosta – aga mida see annaks? Kas ta koliks tagasi Tallinna? Kas Teet üldse võtaks ta tagasi? Kõik on nii sassis kui sassis! Maiki pole veel kuskile jõudnud oma eluga, pole selgust saanud. Tal pole Teedule midagi pakkuda. Ta ei saaks mehele midagi lubada. Nad oleksid samas kohas tagasi, kus varem, mõistab Maiki ja puhkeb nutma, nagu vastu ust. „Ma armastan sind ikka veel, Teet!” sosistab ta vaikselt.

5. Rõokse nõia lugu

Veidi ust kallistanud, otsustas Maiki, et see ei aita. Mitte miski ei aita. Tuleb tugev olla ja edasi minna. Ta otsis kotist raamatu ja istus diivanile, sinna, kus Teet oli alles paar minutit tagasi istunud. Maiki kujutas ette, et seal on veel natuke soe. Ta jõllitas härdalt pilguga Teedu kohvitassi, mis laual auras. Üle poole oli alles. Maiki surus huuled vastu tassi ja mõtles, kuidas Teedu huuled olid seda tassi äsja puudutanud. Ta käitub nagu ehtne stalker. Aga kuidagi soojem hakkas Teedu tassist juues.

Ta avas raamatu ja asus lugema. Rõokse mõisa legend. Maiki oli selle kohta paljudest raamatutest uurinud ja lugu oli väikeste variatsioonidega alati sama.

Rõokse (saksa keeles *Rücksee*) mõisa traagiline põleng ja nõia needus:

1615. aastal mõistetakse Paides surma üheksa nõida, kes hukatakse. Mõni aasta hiljem põletatakse lähedal asuvas Rücksee mõisas nõid, keda süüdistatakse kohaliku mõisaproua Annegret von Tisenhuseni mürgitamisest. Eesti soost noor tüdruk, keda arvatakse mõisnik Hendrick von Tisenhuseni armukeseks, põletatakse mõisa ees platsil. Kiriku kroonik Johann Müller kirjeldab seda põgusalt:

Häbi ja wiha vallutab inimeste meeled, kui mõeldakse won Tisenhusenile, kes nõia eest surma läks. Sellist jälkust ja pühaduseteotust parandab vaid haud. Saatana

teed on salakavalad, nõnda leiab ta ka meie kõrge saksa soo seast üles ketserid ja jumalateotajad, kellele end ilmutab. Pesitseb lisaks ilmsetele patustele ka neis, kellest seda oodata mitte sugugi ei oska. Hendrick von Tisenhusen on saatana töö tõenduseks. Rücksee mõis põles ühes nõia ja Tisenhuseniga maha. MürGINE maa sai puhastust. Tuli põletab patu, issand olgu meiega ...

Maiki vangutas pead – keskaegsed kroonikud ajasid judinad peale. Ta muigas, mõeldes, kuidas temasugustele hulludele naistele oleks keskajal poole sõna pealt tuli otsa pandud. Aga miks Maiki nõiatütart nägi? Miks nõiatütar Maikit kummitas? Kuidas seda lõpetada? Ta oli arvanud, et see lõppes Nõiasoos. Aga nüüd, kaks aastat hiljem, on nõiatütar tagasi. Maiki tundis, kuidas meeleheide võtab võimust. Ta võib ju lugeda läbi iga viimase kui kroonika, ajalooramatu ja kirjasõna, mis kunagi on Rõokse (õigemini Rücksee) kohta kirjutatud, aga see ei vii teda kuidagi lähemale teadmisele, mis nõiatütrega täpselt juhtus ja miks nad on omavahel seotud. Kas ta peaks tõesti minema mingi selgeltnägijast sensitiivi juurde? Maiki ei usaldanud neid. Ta ei uskunud seda „teise maailma” juttu, aga võib-olla peaks? Ja Teet? Teet sõidab praegu tagasi Tallinna poole, selles vihmasajus, mis mööda akent alla voolab. Maiki ajas ennast diivanilt üles ja läks elutoa akna alla. Õues oli peaaegu pime, puuksad kriipisid vastu akent, tänavavalgustus väreles Maiki näol. Jõua turvaliselt koju, Teet! mõtles Maiki, seejärel eksles ta pilk pimedusse, puudesalule kanali juures. Seal seisis keegi, keset vihma. Maiki nuuksatas. Ta aimas, et kui ta jookseks praegu õue, sinna, kus too seisab, poleks seal midagi. „Mida sa minust tahad?” mõtles Maiki. Miks ma sind näen? Miks ma nii kuradi hull olen?! Maiki tõmbus aknalt ära, tormas kööki, krabas ülemiselt riivililt väikese pudeli ja kummutas mitu tilka endale keele alla. Ta toetus köögilauale, luges kümneni, siis kahekümneni, kõndis oma tuppä, heitis voodisse pikali ja aina luges numbraid. Luges, kuni uinus.

Merka oli otsustanud elus uue lehekülje keerata. Ei päevagi enam iseenda halli varjuna! Nüüd oli tarvis ainult ema-isaga nõu pidada. Jah, ta on üksikema, kes elab koos oma vanematega kuskil maakolkas. Ta emapalk, mis oli olematu, pidi niikuinii kohe otsa lõppema. Ees ootas kas totaalne vaesus või töö lasteaias, mis teda enam eriti ei vaimustanud. Merka tahtis midagi iseendale. Varem olid selle tarvis romantilised raamatud. Aga Merkale ei tulnud isegi enam meelde, millal ta viimati mõnda armastusromaani sirvis. Raamatud, kirg ja kõik muu vähegi romantiline oli praktilise elu toimingute alla ära kadunud. Isu romantika järele oli läinud. Kadus vist koos Roltsiga või isegi enne seda? Nüüd olid hoopis teised asjad fookuses. No nii tahaks sinna kunstikursusele minna! Miski kohe kutsus teda ... Vastikud reklaamid, tekitavad isu, millele ei ole võimalik järele anda. Võib-olla kui vanemad laenavad talle selle raha, ta saab tagasi maksta – kasvõi sada eurot kuus aasta otsa. Kui Merka seda praegu ei tee, millal siis veel?

Niisuguste mõtetega läks Merka trepist alla. Ema oli nüüd sagedamini kodus, sest neil oli uus müüja. Ta vaatas ema pliidi ees toimetamas. Heledaks värvitud juuksed olid välja kasvanud, paistis halli. Ema oli Merka märkamata vanemaks jäänud, ometigi oli tal energiat ikka veel noore inimese jagu – arvestades poega jändamist ja seda, et ta jõudis Robiga ka veel Merkat aidata. Või kas ikka oli? Äkki ema on väsinud ja kui Merka oma tahtmistega lagedale tuleb, ägab ta veel suurema koorma all. Kõik polnud ju üldse nii plaanitud. Nad oleksid pidanud Roltsi ja Robiga koos elama, omaette, perekonnana, aga roosadest plaanidest hoolimata oli Merka siin, oma vanematel jalus, neilt veel midagi juurde nõudmas. „Ma maksan kõik tagasi,“ üritas ta mõttes ennast õigustada.

„Tsau, mul oleks tarvis sinuga natuke rääkida ...”

„Jaa, muidugi! Räägi-räägi, ma panen lihtsalt selle vormi ahju,“ vastas Merka ema reibas hää l pliidi tagant. Ainult tema hele tukk paistis.

„Ma leidsin kursuse, kus ma väga-väga tahaks osaleda. See on seotud enesearendusega, kunstiga tegelikult,“

venitas Merka. „Ma maksaks kõik tagasi,” puterdas ta vaikselt.

Merka ema pea kerkis huvitunult: „Saksa sõit ja tagasi?”

„Ei, ema, ma MAKSAKS KÕIK TAGASI, ma ütlesin!”

„Oot-oota nüüd! Saksamaale lähed ja maksad kõik tagasi?” küsis ema aina enam imestades.

Merka pani käed silmadele ja puhkes naerma. Ema oli tõesti vanaks jäänud – ei kuulnud ka enam õigesti.

Merka alustas uuesti. „Kunstikursus alustab Paides jaanuarist, aga jah, see maksab peaaegu sama palju kui Saksamaale sõit ja tagasi – ilmselt isegi rohkem. Ma väga tahan minna. Ma maksaks kõik raha tagasi!

„Aaa ... asoooh ... palju see maksab siis?” küsis Ülle huviga.

„Koos kõigi materjalidega on tuhat eurot.”

Merka lõi pilgu maha. Võib-olla peaks kuskilt mujalt laenu võtma. Aga kust – keegi ei annaks talle laenu, või kui, siis ainult hiigelintressiga.

Ema oli päris kauaks vait jäänud. Nüüd oli vist tema kord neelata.

„Ja sa väga tahad minna, jah?” küsis ema nüüd vaikselt.

„See on ainuke asi, mida ma tean kindlalt, et tahan.”

„Tead, kullake, ma pean natuke mõtlema ja su isaga arutama, ehk ikka mõtleme midagi välja. Aga peame arutama, eks ole!”

See oli parem kui „ei”, mõtles Merka. Samas ta ei mäletanud, millal ema talle üldse kunagi millegi kohta „ei” oleks öelnud.

„Arutage siis, aga detsembri alguseks pean ma teadma. Lähen täna varakult koos Robiga magama, head ööd!”

Merka vantsis ülakorrusele tagasi.

Ülle ohkas ja pani ahjutaimeri käima. Tuhandeurone kunstikursus. Heldus küll, kas nad joonistavad kullast pintslitega seal või? Üüratu summa Merka ema jaoks, kellel oli poodnikule kohaselt iga sent arvel. Aga kui sellest on abi, kui Merka kurvameelsus kaoks? Ta tahaks oma rõõmsameelset tüdrukut tagasi. Nii väga tahaks. Kuidas ta küll Andruse nõusse saaks?

„Ei! Aaaaaah! Ei! EI! EI! Ei, ära sureeeee!” Maiki oli ennast üles röökkinud. Ta oli üleni külma higiga kaetud. Hetk tagasi

oli ta Nõiasoo metsas, märg, külm ja sopane. Teet tema ees vereloigus ja Vankri kohutav naer kõrvus. Millal need unenäod lõppevad? Asi läheb aina hullemaks.

Maiki nägi kuidas kõrvaltoas süttis valgus – ema oli kuulnud. Kui neil oleks normaalsed suhted, tuleks ema võib-olla siia, küsiks, mis juhtus ja lohutaks. Aga ema ei tulnud. Tuli pandi uuesti kustu. Hea tegelikult, et ema huvi ei tundnud. Maiki mõtiskles, milliseid tablette võis ema süüa, et nii tundetuks muutuda. Maiki arvas, et ta tahaks neidsamu.

Ta lülitas seinalambi põlema ja mõtles, et loeb midagi, kuni päris maha rahuneb. „Kesk-Eesti nõialood” vaevalt häid unenägusid tekitavad. Maiki nihutas selle kõrvale, raamatu alt tulid välja vanad ajalehed. Eelmise nädala Postimees. Käib kah, viib äkki mõtted eemale. Maiki libistas silmad üle pealkirjade. Vist ikka ei ole unejutu materjal. Ta sirvis ruttu edasi, kuni jõudis kultuuriuudisteni. „Mardipäeva tähistamine 100 aastat tagasi ja nüüd”, Koit ja Maarja kuulutasid jõulutuuri kuupäevad välja, arvestus filmile „Suhkrust magusam elu” ja siis uudis, kuidas Eesti Ajaloo ja Arheoloogia Selts koos Tartu Ülikooliga on võtnud nõuks taastada ajaloolise väärtusega ehitisi, mis on lagunemisohtlikus olukorras. Eelmisel suvel lõpetati Tartumaa olulisemad tööd, uuest aastast liigutakse ülespoole Järvamaale. Maiki jäi suu ammuli vaatama pilti artikli kõrval – Rõokse varemed. Maiki luges ahnelt edasi: „Järvamaal on juba aastaid ohtlikus olukorras olnud Rõokse rüütlimõisa varemed (saksa k *Rücksee*, pildil). Plaanis on taastada osa mõisakompleksist ja kujundada sellest Paide Wittensteini torni kõrvale Rõokse, aga ka kogu Järvamaa peamine külastuskeskus.

„Euroopa toetused võimaldavad meil praegu astuda need sammud oma kultuuri säilitamiseks ja elavdamiseks. Loomulikult me haarame sellest võimalusest tänuhulka kinni ja taastame, palju saame,” rõõmustab Eesti Ajaloo ja Arheoloogia Seltsi esimees Alvar Trump.

Maiki vajus voodisse. Kas see võis olla põhjus, miks nõiatütar on tagasi?